
	<p style="text-align: center;"> МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ Кафедра економіки, менеджменту та комерційної діяльності СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ </p>	
---	--	---

Назва курсу	Менеджмент підприємств аграрної сфери
Викладач	Рябоволик Тетяна Федорівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності
Контактний телефон	+380500871913
Е-mail	ryabovolik@ukr.net
Обсяг та ознаки дисципліни	<p>Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська</p>
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Ефективність засвоєння дисципліни підвищиться, якщо здобувач попередньо засвоїть курси «Основи менеджменту»

1. Мета і завдання дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Менеджмент підприємств аграрної сфери» є формування у майбутніх фахівців теоретичних знань та вироблення практичних навичок опрацьовувати й обґрунтовувати конкретні пропозиції, що стосуються актуальних проблем розвитку управління в аграрній сфері, організації виробництва в аграрних підприємствах, побудові ефективного колективного та індивідуального фермерського господарства, розвитку системи земельних відносин і управління ресурсами підприємства.

Завданням навчальної дисципліни «Менеджмент підприємств аграрної сфери»: виробити у здобувачів вищої освіти знань зі стратегії і тактики аграрної політики, основ теорії і практики управління в реформованих сільськогосподарських підприємствах; уміння діагностувати систему,

розробляти й оцінювати господарські рішення; ефективно проводити суспільні заходи, застосовувати прийоми і методи мотивації працівників аграрних підприємств до високопродуктивної праці.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

теоретико-методологічні засади, предмет, об'єкт, мету, завдання та функції аграрного менеджменту;

історію виникнення і розвитку менеджменту аграрного підприємства;
форми власності та організації бізнесу в агропромисловому виробництві;
загальні принципи та особливості управління в аграрному підприємстві тощо.

вміти:

аналізувати питання управління агропромисловим виробництвом на макрорівні, сфери компетенції менеджменту аграрного підприємства;

визначати ефективність функціонування різних форм власності в сільськогосподарському виробництві;

здійснювати управління трудовими, матеріальними, фінансовими, земельними ресурсами аграрного підприємства;

розробляти комплекс маркетингу сільськогосподарського підприємства;
аналізувати особливості розвитку менеджменту аграрного підприємства в сучасних умовах;

розкривати сутність загальних принципів управління та питання їх використання у практиці управління аграрним підприємством тощо.

програмні результати навчання:

демонструвати знання змісту функціональних сфер діяльності організації;
застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації;

демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень;

здатність приймати рішення, розробляти достатню кількість альтернативних варіантів, обирати оптимальні управлінські рішення та нести відповідальність за їх реалізацію;

демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

набути соціальних навичок (soft-skills):

аналітичні і комунікативні навички, вміння розв'язувати складні проблеми, вміння працювати в команді, здатність до навчання і оволодіння знаннями, саморозвиток, гнучкість і адаптивність та інші.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркових навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Еволюція науки менеджменту та основні функції менеджменту аграрного підприємства.

Тема 1. Сутність менеджменту аграрного підприємства.

Тема 2. Процес прийняття рішень в менеджменті аграрного підприємства.

Тема 3. Планування та контроль в менеджменті аграрного підприємства.

Тема 4. Функції організації та мотивації в менеджменті аграрного підприємства.

Змістовний модуль 2. Процес управління та забезпечення його ефективності на аграрному підприємстві.

Тема 5. Система управління витратами в аграрному підприємстві.

Тема 6. Управління земельними ресурсами аграрного підприємства.

Тема 7. Управління трудовими ресурсами в аграрному підприємстві.

Тема 8. Організація управління капіталом аграрного підприємства.

Тема 9. Управління інвестиційною та інноваційною діяльністю аграрного підприємства.

Тема 10. Управління маркетингом аграрного підприємства.

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних та практичних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендована література

Основна

1. Бабина О.М. Інноваційно-інвестиційна діяльність як фактор розвитку ресурсозберігаючих технологій. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2020. №1.С.186–198.

2. Білорус Т.В. Практикум з менеджменту: навчальний посібник. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2020. 185 с.

3. Гарбар Ж.В., Мазур К.В., Мостенська Т.Г. Корпоративне управління та соціальна відповідальність. Ч. 2. Корпоративна соціальна відповідальність: навч. посібник. Вінниця : ВНАУ, 2020. 228 с.

4. Захарчук О.В., Мазур К.В. Проблеми комерціалізації на ринку насіння в Україні. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2020. № 1. С.135–145.
5. Калетник Г.М., Гончарук І.В., Ємчик Т.В., Лутковська С.М. Аграрна політика та земельні відносини : підручник. Вінн. нац. аграр. ун-т. Вінниця: ВНАУ, 2020. 307 с.
6. Кубай О.Г. Проблеми та перспективи розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств в регіоні. *Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe (East European Scientific Journal)*. 2020. № 4 (56). S. 21–28.
7. Основи менеджменту: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПП ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова.– Електронні текстові дані (1 файл: 560 КБ). Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського. 2021.166 с.
8. Петруня Ю.С., Петруня В.Ю. Менеджмент. Практикум: навч. посібник. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2019. 104 с.
9. Страпчук С.І., Миколенко О.П., Попова І.А., Пустова В.В. Менеджмент: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2020. 356 с.
10. Фіщук Н.Ю., Березюк С.В. Розвиток малого та середнього бізнесу Вінницької області. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2020. №1. С.171–186.
11. Lohosha Roman, Mykhalchyshyna Larysa, Prylutskyi Anatolii, Oksana Institutionalization of the agrarian market in Ukraine and European economic community: genesis, evaluation and analysis. *independent journal of management & production (ijm&p)*. V. 11, n. 8, Special Edition ISE, S&P - May 2020. P. 727–750.
12. Mazur Anatolii, Mazur Kateryna The problems of the cooperative formations development in agricultural economy. *East European Scientific Journal : wschodnioeuropejskie czasopismo naukowe (Warsaw, Poland)*. Vol.1, 2020. № 1 (53). part 5. P. 31–36.
13. Gilbreth L.M. (2020). *The Psychology of Management : New special edition*. 2020. 233 p.
14. Robbins, Stephen P. (2013). *Fundamentals of management: essential concepts and applications* / Stephen P. Robbins, David A. DeCenzo, Mary Coulter. — 8th ed. URL: <http://www.mim.ac.mw/books/Fundamentals%20of%20Management.pdf>
15. Ullas Chandra Das, Ajit Kumar Mishra (2019). *Management Concepts and Practices*. Utkal University. URL: <https://ddceutkal.ac.in/Syllabus/Management-Concepts-Practices.pdf>

Додаткова

1. Гончарук І.В., Старосуд В.І., Мулик Т.О. Фінансові результати сільськогосподарських підприємств : механізм формування та аналітична оцінка (на прикладі Ялтушківської дослідно-селекційної станції ІБК І ЦБ НААН України). Економіка. Фінанси. Менеджмент : актуальні питання науки і практики. 2018. № 3. С. 18–34.

2. Менеджмент : навч. посіб. / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.
3. Перевузник Т. М., Головачко В. М. Оплата праці в сільськогосподарських підприємствах: застосування погодинної та відрядної форми оплати праці. Освіта і наука: міжнародний науковий журнал. 2019. Вип. 2(27). С. 203–210.
4. Пронько Л. М., Гонтарук Я. В., Ревкова А. В. Дослідження стану розвитку фермерства в Україні. Причорноморські економічні студії. 2019. Вип. 48. Ч.2. С.155–165.
5. Пронько Л.М., Кулик Н.М. Напрями реалізації державної підтримки аграрного сектору економіки в ринкових умовах господарювання. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2019. №1(41). С. 23–32.
6. Рудьєв В. А., Гуткевич С.О. Менеджмент : навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 312 с.
7. Aleskerova Y., Kovalenko L., Havryliuk V. Innovative financial criteria for methodological approaches to the assessment of agrarian insurance. Baltic Journal of Economic Studies. 2019. V. 5, № 4. Pages 34–41
8. Bulgakov, V., Kaletnik, H., Goncharuk, T., Rucins, A., Dukulis, I., Pascuzzi, S. Research of the movement of agricultural aggregates using the methods of the movement stability theory. Agronomy Research. 2019, 17 (5), pp.1846–1860
9. Pronko Lyudmila, Furman Irina, Kucher Anatolii, Gontaruk Yaroslav Formation of a State Support Program for Agricultural Producers in Ukraine Considering World Experience European Journal of Sustainable Development (2020), 9, 1. Pages 364–379.

Електронні ресурси

1. Бюро примирення Ірини Калінської. URL: www.lawhelper.com.ua
2. Вирішення конфліктів в Україні та закордоном (Український центр порозуміння). URL: www.commonground.org.ua
3. Верховна Рада України. URL : <http://www.rada.gov.ua>.
4. Волоська В. В. Формування механізму управління персоналом як фактор конкурентоспроможності підприємств. Економіка. Управління. Інновації. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe
5. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
6. Денисенко М. П., Новіков Д. В. Сучасний стан та перспективи розвитку сільського господарства України. Агросвіт. 2019. № 12. С. 15–21. <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=2905&i=2>
7. Заїка С.О. Мотивація та стимулювання як чинники забезпечення стійкого розвитку сільськогосподарських підприємств. Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. 2018. №191. URL : <http://journals.uran.ua/index.php/wissn021/article/view/129296>
8. Законодавство України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>
9. Інтернет-портал для управлінців. URL: [www. Management.com.ua](http://www.Management.com.ua)

10. Козаченко А. А. Мотивація праці: досвід провідних країн світу. URL: http://toplutsk.com/articles-article_861.html.
11. Красняк О. П., Курило Н. Ф. Удосконалення системи управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств Вінницької області. Ефективна економіка. 2018. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6678>.
12. Мулик Я. І., Цуркан А. О. Внутрішньогосподарський контроль в системі управління аграрним підприємством. Ефективна економіка. 2018. №3. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/66.pdf
13. Національна служба посередництва і примирення. URL: www.nspp.gov.ua
14. Оподаткування агробізнесу: останні новели. Юридична газета онлайн. URL : <https://yur-gazeta.com/publications/practice/mitne-pravo/opodatkuvannyaagrobiznesu-ostanni-noveli.html>
15. Портал управління змінами. URL: <https://pdp.nacs.gov.ua/>
16. Психологічний захист та його механізм. URL: www.horting.org.ua/note/1455
17. Райтер Н.І. Особливості зовнішнього середовища функціонування сільськогосподарських підприємств. URL : https://journal.bukuniver.edu.ua/media/issue_articles/12_kYhQbE1.pdf
18. Руда О.Л., Чубенко О.В. Особливості формування прибутку сільськогосподарського підприємства. URL : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=14913>
19. Сайт наукової бібліотеки «Буковина». URL: <http://buklib.net>
20. Сайт Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
21. Українські підручники он-лайн. URL: <http://pidruchniki.ws>
22. International Security and Partnership Center, Центр міжнародної безпеки та партнерства. URL: www.ispc.org.ua

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри ЕМ та КД, Протокол №1 від «28» серпня 2023 р.